

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ
на Буџетот на ЕЛС - Радовиш за
2021 година

Основа за изготвување на Буџетот на ЕЛС - Радовиш за 2021 година е: **Законот за локална самоуправа** ("Службен весник на РМ" 5/2002), **Законот за финансирање на ЕЛС** (Сл. весник на Р.М 61/2004, 96/2004, 67/07, 156/09, 47/11, 192/15, 209/18, 244/19), **Законот за буџетите** ("Службен весник на РМ" бр. 64/2005, 4/08, 103/08, 156/09, 95/10, 180/11, 171/12, 192/15 и 167/16), **Буџетскиот циркулар - насоки за подготвка на Буџетите на ЕЛС за 2021 година**, добиен од Министерството за финансии - Сектор за буџети и фондови во врска со изготвувањето на буџетот на ЕЛС (бр. 08-5933/1 од 29.09.2020 година), **Дополнувањето на насоките за подготвките на буџетите на ЕЛС за 2021 година** (бр.08-5933/2 од 03.12.2020 година) и прегледи за проценети приходи од наменски и блок дотации за 2021 година.

При подготовката на Буџетот на ЕЛС Радовиш за 2021 година, беа земени во предвид поставените стратешки цели на општината за 2021 година, со кои ќе се обезбеди ефикасно извршување на надлежностите и исполнување на потребите на граѓаните. Направена е проценка на приходите и расходите кои се очекува да се реализираат во текот на 2021 година, земајќи ја во предвид економската политика на Владата на РСМ за среднорочниот период со следните приоритети:

- развој на економијата, зголемување на продуктивното вработување и подигнување на животниот стандард на граѓаните;
- успешно водење на пристапните преговори со ЕУ;
- одлучна и неселективна борба со организираниот криминал и корупцијата;
- јакнење на владеењето на правото, преку непристрасно и недескриминирачко спроведување на законите; изградба на независни институции и функционален систем на локална самоуправа;
- реформи во образованието и инвестирање во иновации и информатичка технологија;
- реформи во правосудството;
- целосно спроведување на Охридскиот ремковен договор и градење на граѓанска држава и етничка кохезија врз принципи и
- намалување на аерозагадувањето.

Согласно член 2, точка 8 од Законот за буџетите ("Сл. весник на РМ бр. 64/05, 4/08, 103/08, 156/09, 95/10, 180/11, 171/12, 192/15 и 167/16) буџетот на единицата на локална самоуправа претставува годишен план на приходи, други приливи и одобрени средства и ги вклучува основниот буџет, буџетот на дотации, буџетот на донации, буџетот на заеми и буџетот на самофинансирачки активности.

Буџетот на единицата на локална самоуправа содржи: општ, посебен и развоен дел.

Општиот дел ги содржи вкупните приходи и другите приливи и вкупните расходи и другите одливи на буџетот за фискалната година, како и

глобалните проекции на приходите, приливите, расходите и одливите за наредните две години, (вклучувајќи го и планираниот дефицит).

Општиот дел содржи:

- консолидирн биланс на приходи и расходи;
- функционална класификација на расходите;
- биланс на тековно - оперативни приходи и расходи;
- биланс на капитални приходи и расходи.

Посебниот дел содржи план на одобрени средства по програми, потпрограми и ставки за фискалната година

Развојниот дел ги содржи плановите на програмите за развој прикажани по развојни проекти. Во развојниот дел на буџетот се прикажуваат среднорочни планови за програмите за развој наменети за развојни инвестиции одобрени од Советот на општината.

Буџетот на општината ги вклучува сите приходи утврдени во член: 4, 5, 6, 7, 8 и 9 од Законот за финансирање на ЕЛС (Службен весник на РМ бр. 61/2004, 96/2004, 67/07, 156/09, 47/11, 192/15 и 209/18 година) и тоа:

Локални даноци

- Данок на имот
- Данок на наследство и подарок
- Данок на промет на недвижности

Локални такси

- Комунални такси
- Административни такси

Локални надоместоци

- Надоместок за градежно земјиште
- Надоместок за просторни и урбанистички планови

Сопствени приходи

- Приходи од закуп
- Приходи од продажба на имот
- Приходи од донации во стока или пари**
- Приходи од самопридонес**

Приходи од Персонален данок на доход

- 3,0% персонален данок од лични примања од плати од физички лица наплатен во општината во која се пријавени со постојано место за живеење и престојување.

- 100% Персонален данок на доход од физички лица кои се занимаваат со занаетчиска дејност, во општина на чие подрачје се регистрирани за вршење дејност.

Дотации

- Приходи од ДДВ
- Наменски-блок дотации
- Капитални дотации

ПРИХОДИ

Во текот на 2021 година се очекува да се реализираат вкупно **571.978.541 денари** и тоа од следните извори:

1. Од даночни приходи ќе се реализираат 69.210.000 денари;
2. Од неданочни приходи се очекува реализација на приходи во износ од 18.520.000 денари;
3. Од капитални приходи се очекува реализација од 95.561.844 денари;
4. Од трансфери, донации и дотации, ќе се остварат 388.686.697 денари

- од трансфери од други нивои на власт од ДДВ - 36.770.636 денари.
- од наменски-блок дотации, 257.942.378 денари.
- од други општи и тековни донации 2.482.085 денари.
- и од прилив од пренесено салдо од претходни години заедно со одобрени средства од други нивои на власт со Решенија, склучени договори и височи од 2020 година износ од 91.491.598 денари.

Буџетот на Единицата на локалната самоуправа се состои од следните елементи: биланс на приходи, биланс на расходи, биланс на тековно -оперативни расходи, биланс на капитални расходи, посебен дел на расходите по програми и подпрограми, функционална класификација на расходите, како и образложение на буџетот и одлука за извршување на буџетот.

Вкупните средства планирани во Буџетот на општината за 2021 година кои се остваруваат од изворните приходи на општината, од неданочните приходи, трансферите од други нивоа на власт, од дотации од буџетот на РМ и други приходи се планирани во единствениот буџет и се распоредени наменски со цел за нивно економично користење, исказани на ставки и подставки во посебниот дел од Буџетот.

РАСХОДИ

Од сретствата остварени во Буџетот на општина Радовиш во 2021 година ќе се финансираат надлежностите на Советот на општината, Градоначалникот, Општинската администрација и Програмските активности предвидени во програмите и подпрограмите кои се составен дел на општинскиот буџет.

Буџетот на општина Радовиш за 2021 година се состои од 19 програми и 23 потпрограми и тоа:

1 - Програма - А0 - Совет на општина

-Потпрограма А00 Совет на општината

За А00 потпрограма се планирани 10.274.522 денари со кои ќе се финансираат активностите - работење на комисии и седници на советот на општината при донесување на битни акти, прописи и документ од Јавен интерес од локално значење во рамки со утврдените надлежностите на советот на општината во Законот за локална самоуправа (Службен Весник на Р.М 5/02) други Закони и Статутот на општината, одобрените социјални надоместоци, како и средствата за отплата на главнина на долгороочно позајмување на средства од Светска банка преку Министерството за Финанси за изградба на патот од с.Калугерица до с.Подареш, во висина од 4.000.000 денари.

2 - Програма - Д0 - Градоначалник

- Потпрограма -Д00 Градоначалник

За оваа програма се планирани 2.072.007 денари за финансирање на активностите на градоначалникот на општината при реализацијата на надлежностите утврдени со Закон и со Статутот на општината како што се:

-Претставување и застапување на општината;

-Контролирање на законитоста на прописите на Советот на општината;

-Обезбедување на извршувањето на работите кои со Закон и се делегирани на општината;

-Предлагање на годишен буџет и годишна сметка на Буџетот на општината;

-Извршување на Буџетот на општината;

-Раководење со општинската администрација;

и многу други надлежности утврдени во Законот за локална самоуправа (Сл.Весник на Р.М бр.5/2005 година)и други закони со кои е утврдена надлежноста на градоначалникот на општината.

3 - Програма Е0 - Општинска Администрација

-Потпрограма Е00 Општинска Администрација

- Потпрограма ЕА0 Капитални трошоци на општината

За работа на општинската администрација за потпрограм Е00 се планираат 75.424.168 денари од кои средства се обезбедуваат:

1-Плати и надоместоци на вработените и за новите вработувања во општинската администрација и за:

2- тековно-оперативни трошоци за функционирање на општинската администрација, вклучувајќи го и работењето на советот и градоначалникот, како што се:

- а) канцелариски материјали,
- б) фиксни телефонски сметки
- ц) потрошена електрична енергија
- д) тековни поправки и одржување на капиталните средства на општината (опрема, возила, зграда)

Додека за потпрограма ЕА0 - капитални трошоци на општината се планираат 1.900.000 денари кои ќе бидат наменети за изградба на мерни станици за аеро-загадување, за компјутерски софтвер, за финансиска помош на правни и физички лица во борба против пандемијата предизвикана од Корона вирусот - Ковид19.

4 - Програма Ф Урбанистичко планирање Ф1

-Потпрограма Ф10 Урбанистичко планирање

За реализација на активностите во Потпрограма Ф10 Урбанистичко планирање се планираат 5.000.000 денари, од кои дел се за веќе изработени детални урбанистички планови (ДУП) за повеќе урбани блокови, а дел ќе се Изработка во текот на 2021 година .

5-Програма Г10- Подршка на Локален економски развој

- Потпрограма Г10 Подршка на ЛЕР (локален економски развој).

За реализација на активностите во оваа подпрограма планирани се 6.785.000 денари и тоа: дел за трансферирање до невладини организации како учество при аплицирање за одредени проекти , дел за надомест на лица ангажирани по проекти за општинско корисни и јавни работи, 285.000 денари членарина за југоисточниот плански регион, за прекугранична соработка со Република Грција, за подобрување на енергетската ефикасност на зградата на ООУ "Орце Николов" с.Ињево.

6-Програма ГД Проект за енергетска ефикасност за 2021 година се планира на износ од 1.462.000 денари за доплата .

7-Програма Ј0 комунални дејности

- Потпрограма Ј30 Јавно осветление

- Програма Ј40- Јавна чистота

- Потпрограма Ј60 Одржување на локални патишта и улици

- Потпрограма Ј70 Одржување и заштита на паркови и зеленило улици

За потпрограмите од програма Ј0 - комунални дејности се планирани средства за следните активности :

- Потпрограм J30 Јавно осветлување 5.200.000 денари
- Потпрограма J40 јавна чистота 3.982.641 денари
- Потпрограм J60 Одржување на локални патишта и улици вкупно 8.000.000 денари и тоа за:
  - за одржување (зимско одржување- за ризла и механизација) на локалните патишта и улици
  - за хоризонтална и вертикална сигнализација
  - за крпење на ударни дупки
  - за чистење на канавки и пропусти и поправка на банкини на локални патишта
- Потпрограма J70 Одржување и заштита на паркови и зеленило износ од 5.500.000 денари.

7 - Програма ЈД Изградба и реконструкција на локални патишта и улици -156.550.620 денари .

11-Програма ЈД со Потпрограма ЈД0 Изградба и реконструкција на локални патишта и улици за 2021 година и потпрограмата ЈДБ ќе ангажира средства во износ 156.550.620 денари.

За реализација на активностите во потпрограма ЈД0 - Изградба и реконструкција на локални патишта и улици се планираат вкупно 153.629.197 денари, од кои за други градежни објекти се планираат 150.550.620 денари, при што: 9.867.262 денари за изработка на подготвителни работи (премер на земјиште, ажурирање на геодетски подлоги, елaborати за експропријација, проекти за изградба на улици, патишта и други објекти), потоа 78.747.204 денари се планирани за изградба на патишта и улици, 5.000.000 денари за реконструкција на улици и патишта, 8.000.000 ден за изградба на мостови, 2.000.000 ден. за изградба на пречистителни станици и колектори, 37.014.730 ден. за изградба на други објекти и за реконструкција на други објекти 7.000.000 денари. Освен тоа во потпрограма ЈД0 се планирани средства за надомест за одземен имот - експропријации 5.000.000 денари.

Во текот на 2021 година трансферите до невладините организации односно до спортските клубови и до здуженијата на граѓани ќе се извршува преку програмите:

12- Л0 -Спорт и рекреација 9.200.000 денари и

13-ЛА- Капитални расходи за спорт и рекреација 800.000 денари.

14- К4- Културни манифестации и творештво 1.000.000 денари.

Со буџетот на општина Радовиш за 2021 година се финансираат платите и останатите тековно-оперативни трошоци на институциите од јавен интерес од областа на културата (народна библиотека и центар за култура),образоването (основното и средното образование) и социјалната заштита (детски градинки). Исто така трошоците за плати и надоместоци на територијалната противпожарна единица се реализираат преку општинскиот буџет за кои активности финансиски сретства во вид на наменски-блок дотации се трансферираат од Републичкиот буџет.

15- Програма К1 Култура

-Потпрограм К10 Библиотекарство

-Потпрограм К20 Музичка и сценско уметничка дејност

За реализација на активностите од областа на културата се планирани вкупно 8.983.721 денари, со цел финансирање на плати и останати тековно оперативни расходи од соодветните дејности согласно законите за култура, библиотеки, музеи.

За тековно оперативни расходи во библиотекарството од наменските дотации се планираат 3.856.087, од донацији 19.343 денари, од основен буџет 720.000 денари додека од самофинансирачки активности

429.000 денари, или вкупно 5.024.430 денари кои сретства се планира да се реализираат за тековно оперативни потреби на библиотеката во Радовиш и 80.000 денари за капитални трошоци.

За Потпрограм К20 Музичка и сценско уметничка дејност во 2021 година се планира да се реализираат вкупно 3.959.291 денари, од кои 1.359.291 денари се расходи од блок дотации, 1.500.000 денари се од основниот буџет на општината додека 1.100.000 денари се планирани расходи од самофинансирачки активности.

16-Програма В1- Социјална заштита и заштита на децата
-Потпрограма В10- детски градинки

За потпрограма В10-Детски градинки во буџетот за 2021 година се планирани вкупно 45.266.920 денари од кои 33.000.000 денари се сретства кои ќе се добијат како блок дотации од буџетот на Р.М, додека 9.986.000 денари се планира да се остварат од самофинансирачки активности на градинките и 2.280.920 денари од основен буџет на општината. Вкупните сретства ќе се искористат за несметано вршење на дејноста односно за тековно-оперативни расходи, а 566.000 денари се планирани за купување на опрема.

17-Програма Н1 Образование
- Потпрограма Н10 - основно образование
- Потпрограма Н20 - средно образование

За програма Н10-Основно образование се планирани вкупно 167.357.000 денари кои сретства ќе се обезбедат од блок дотации во образованието -166.108.000 денари, 924.000 денари од самофинансирачки активности во образованието, 325.000 денари од основен буџет на општината. Со планираните сретства ќе се финансираат платите и останатите тековно-оперативните расходи во образованието односно петте основни училишта (ОУ „Никола Карев“, „Крсте Петков Мисирков“, „Орце Николов“, „Кирил и Методиј“ и „Коста Рачин“).

За основното образование од вкупните средства, за капитални расходи се планира износ од 1.832.769 денари.

18- За средното образование Потпрограм Н20 се планираат средства во вкупен износ од 50.375.742 денари. Од нив покрај за тековно оперативни расходи се предвидуваат сретства и за капитални расходи во износ од 1.337.442 денари.

Сретствата се планира да се остварат од блок дотации 47.675.000 денари, од самофинансирачки активности износ од 2.600.000 денари и од основен буџет на општината 100.000 денари.

19- Програма Њ0 Противпожарна заштита
- Потпрограма Њ00 Противпожарна заштита

Финансирањето на противпожарните единици во општина Радовиш во 2021 година се планира да се извршува дел од општинскиот буџет, и тоа за тековно оперативни и капитални потреби во износ од 749.200 денари, додека финансирањето на расходите за плати и надоместоци на територијалните противпожарни единици ќе се извршува со сретства кои ќе се трансферираат од буџетот на РМ во вид на блок дотации во износ од 5.944.000 денари, или вкупно за финансирање на подпрограма Њ00 се планираат 6.693.200 денари.

Од досега кажаното можеме да констатираме дека за финансирање на активностите, како тековно -оперативните ,така и капиталните во сите сметки, програми и потпрограми кои се составен дел на Буџетот на општина Радовиш за 2021 година се потребни вкупно **571.978.541** денари.Сретствата ќе се реализираат како од изворните приходи на основниот буџет заедно со трансферите и дотациите од Буџетот на РМ, наменските - блок дотации, од самофинансирачки активности на јавните установи, од донации .

Подетален преглед за конкретните намени за кои ќе се извршуваат планираните приходи може да се види во Посебниот дел од Буџетот на општината каде расходите се исказани на потставки.

Освен општиот и посебниот дел Буџетот на општина Радовиш согласно законската регулатива има и Развоен дел.

За развојниот дел на општинскиот буџет за 2021 кој опфаќа една потпрограми и тоа: ЈДБ, има планирано средства во вкупен износ од **2.921.423** денари.

ОПШТИНА РАДОВИШ